

Enköpings kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Munksundsskolan
belägen i Enköpings kommun

Tillsyn i Munksundsskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Enköpings kommun under hösten 2015. Munksundsskolan besöktes av Skolinspektionen den 12 och 13 november 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Det finns inga resultat publicerade i Skolverkets databas SIRIS för läsåret 2014/2015. Statistiken för årskurs 3 läsåret 2013/14 visar att mellan 83 och 98 procent av eleverna uppnådde kunskapskraven i delproven i matematik. I samtliga delprov var resultaten högre än genomsnittet för riket. I svenska uppnådde mellan 89 och 98 procent av eleverna kunskapskraven i de åtta delproven. I ett av delproven var resultatet lägre än genomsnittet för riket.

Av skolans egen statistik för årskurs 3 läsåret 2014/15 framgår att 96 procent av eleverna uppnådde kunskapskraven i såväl matematik som i svenska. I naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen uppnådde 100 procent av eleverna kunskapskraven.

Årskurs 6

Skolverkets statistik för årskurs 6 läsåret 2014/15 visar att alla eller nästintill alla elever uppnådde betygen A-E i de olika ämnena. Högst genomsnittlig betygs-poäng var i ämnet kemi, 16,2 poäng (riket 12,9). Lägst poäng var i ämnet idrott och hälsa, 12,8 poäng (riket 14,1).

Trygghet och studiero

Skolinspektionens elevenkäter till årskurs 5 som genomfördes vårterminen 2015 visar att det är fler elever på Munksundsskolan än elever från övriga skolor i urvalet som uppger att de har studiero på lektionerna. Vidare känner sig eleverna i årskurs 5 i högre grad trygga på Munksundsskolan än elever från övriga skolor som deltog i enkätomgången. Samtidigt ger personalenkäten en motstridig bild då den pedagogiska personalens uppskattning av såväl studiero som trygghet är lägre än motsvarande uppskattning från personal som representerar övriga skolor i urvalet.

Av intervjuer med rektorn, lärare, eleverna och elevhälsan framkommer att eleverna är trygga och att det råder studiero.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-05-13
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens utredning visar att det på Munksundsskolan finns brister i vägledningen inför elevernas framtida val av utbildnings- och yrkesverksamhet. Skolan saknar tillgång till studie- och yrkesvägledare eller annan personal med sådan kompetens att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. På skolan förekommer ett visst studie- och yrkesvägledande arbete inom ramen för den ordinarie undervisningen. Det saknas dock en tydlig plan och systematik för hur studie- och yrkesvägledning bedrivs i undervisningen. Huvudmannen har därför inte säkerställt att eleverna i alla årskurser får sitt behov av vägledning inför framtida studier och yrkesval tillgodosett. En tydlig studie- och yrkesvägledning kan bidra till att öka elevernas motivation för studier genom att kopplingen mellan arbetsliv och studier synliggörs.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Enköpings kommun att senast den 13 maj 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Enköpings kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Organisera den studie- och yrkesorienterande verksamheten så att elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet tillgodoses.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Rektorn har enligt läroplanen ett särskilt ansvar för att samverka mellan skolor

Beslut

2015-12-11

5 (7)

Dnr 43-2015:3833

och arbetslivet utanför skolan utvecklas så att eleverna får konkreta erfarenheter av betydelse för deras val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning. Rektorn har även ansvar för att den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning.

På Munksundsskolan finns det ingen studie- och yrkesvägledare eller annan personal med kompetens att vägleda eleverna inför framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. Rektorn uppger, i den till Skolinspektionen inkomna dokumentationen samt i intervjun, att frågor kopplade till arbetslivet ingår i den ordinarie undervisningen. Rektorn menar att eleverna i de olika årskurserna ska erbjudas aktiviteter utifrån läroplanens uppdrag *Skola och omvärlden*. Dock finns det inte enligt rektorn en övergripande plan för hur den studie- och yrkesorienterande verksamheten ska utformas och genomföras.

Lärare uppger i intervjun att det finns aktiviteter eller inslag i undervisningen som handlar om arbetsliv och yrken. Lärare i årskurserna 1-2 uppger att de har lagt upp vilka aktiviteter de ska göra i respektive årskurs, medan lärare för årskurserna 4-6 uppger att eleverna i årskurs 5 kan välja att ha prao. Det finns få elever som i intervjun kan ge exempel på situationer då de har pratat om arbets- och yrkesliv eller diskuterat olika valmöjligheter.

Skolinspektionen bedömer att den studie- och yrkesvägledande verksamheten som bedrivs vid Munksundsskolan inte är tillräcklig för att tillgodose elevernas behov av vägledning inför framtida val. Eleverna på Munksundsskolan saknar tillgång till studie- och yrkesvägledare eller annan personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även om vissa lärare på olika sätt arbetar med frågor kopplade till arbetslivet så finns det inte, vid tiden för Skolinspektionens tillsyn, någon planering eller strategi på skolan för hur eleverna i de olika årskurserna förbereds för att kunna göra välgrundade studie- och yrkesval. I detta sammanhang vill Skolinspektionen framhålla att eleven ställs inför valsituationer redan tidigt under sin skolgång och behöver kunskaper och erfarenheter som underlag för sina val. Därmed är det viktigt att eleverna kontinuerligt ges stöd i den utvecklingen. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att eleverna vid Munksundsskolan inte får förutsättningar att utveckla kunskaper och erfarenheter inför framtida utbildnings- och yrkesval.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Munksundsskolan inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, föreligger skäl att förelägga Enköpings kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa konstaterad brist.

Övriga arbetsområden**Bedömning**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på

olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar



Märten Petersson
Beslutsfattare



Renata Grellak
Föredragande

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Munksundsskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Munksundsskolan

Munksundsskolan är en kommunal grundskola belägen i centrala Enköping. Vid tiden för Skolinspektionens tillsyn är dock verksamheten på grund av ombyggnation tillfälligt förlagd till en annan skolas lokaler. Munksundsskolan innefattar förskoleklass och grundskola årskurs 1-6 samt fritidshem.

Fritidshemmet omfattas dock inte av denna tillsyn utan granskas separat på kommunövergripande nivå. På skolan går det vid tillsynstillfället 40 elever i förskoleklassen och 270 elever i årskurserna 1-6. Munksundsskolan har också en integrerad elev som är mottagen i grundsärskolan men får sin undervisning i grundskolan.

Skolans personal är organiserad i arbetslag: ett för förskoleklass och årskurs 1-2, ett för årskurs 3-6 och ett för fritidshem. Det finns också ett så kallat helhetsarbetslag där specialpedagoger, lärare i de praktiskt-estetiska ämnena, vaktmästare och skolassistent ingår. Varje arbetslag har minst en arbetslagsledare.

Skolan leds av en rektor som till sin hjälp har en biträdande rektor. Rektorn och den biträdande rektorn bildar tillsammans med arbetslagsledarna skolans ledningsgrupp.